

Regeringens proposition

1991/92: 156

Högre maximiinsatser i spel

Prop.
1991/92: 156

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Vid regeringssammanträdet har chefen för Civildepartementet varit föredragande.

Stockholm den 12 mars 1992

På regeringens vägnar

Carl Bildt

Inger Davidson

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att maximiinsatsen i automat-, roulett- och tärningsspel höjs till 5 kr och i kortspel till 50 kr.

Vidare föreslås att tillståndsmyndigheten ges rätt att, om det finns särskilda skäl för det, medge att värdet av en vinst i bingospel får överstiga ett basbelopp. Värdet av en vinst skall dock inte i något fall få överstiga tre basbelopp.

Förslagen innebär ändringar i lotterilagen (1982: 1011).

De föreslagna lagändringarna avses träda i kraft den 1 juli 1992.

1 Ärendet och dess beredning

Lotterilagen (1982: 1011, ändrad senast 1991: 239) reglerar bl. a. förutsättningarna för att anordna automat-, roulett-, tärnings- och kortspel (8–10 §§). I automatspel får maximiinsatsen uppgå till högst 1 kr per spel. Maximiinsatsen i roulett- och tärningsspel får vara högst 2 kr och i kortspel högst 10 kr. Värdet av vinsten i automatspel får vara högst 20 gånger insatsen, i roulett- och tärningsspel högst 30 gånger insatsen och i kortspel högst en och en halv gånger insatsen.

Lotterinämden har i en skrivelse till regeringen den 16 maj 1991 (dnr C91/1132/FO) föreslagit att maximiinsatsen i de nämnda spelen höjs. Skrivelsen har lämnats över till den kommitté som chefen för Civildepartementet efter regeringens bemyndigande har tillkallat för att se över lotterilagstiftningen (dir. 1991: 22), i fortsättningen kallad Lotteriutredningen (C 1991: 01). Vid skrivelsens överlämnande förordade regeringen att Lotteriutredningen skulle behandla de föreslagna ändringarna med förtur.

I en skrivelse till regeringen den 11 oktober 1991 har Lotteriutredningen tillstyrkt Lotterinämdens förslag under förutsättning att nämnden ser till att den berörda spelverksamheten blir föremål för en effektivare kontroll än hittills. Skrivelsen finns tillgänglig i lagstiftningsärendet (dnr C91/2221/FO).

Lotterinämdens förslag stämmer överens med de önskemål som Sveriges Hotell- och Restaurangförbund har framfört till regeringen i skrivelser den 5 november och den 17 december 1991 (dnr C91/2372/FO, C91/2659/FOK). Önskemål av samma slag har framförts i skrivelser till regeringen från företag som hyr ut spelutrustning, s. k. utställarföretag (dnr C91/2675/FOK, C91/2687/FOK, C92/169/FOK).

Riksdagen tog i samband med behandlingen av budgetpropositionen år 1991 (1990/91: 100, bil. 15 s. 102, KrU18, rskr. 213) initiativ till en ändring i 12 § lotterilagen. Ändringen innebär att högsta värdet av vinst i bingospel inte får överstiga ett basbelopp enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring. Detta har gällt sedan den 1 juli 1991.

Lotteriutredningen har i en skrivelse till regeringen den 14 november 1991 föreslagit att 12 § ändras så, att det blir möjligt för Lotterinämden att i undantagsfall medge högre värde av vinst i bingospel än ett basbelopp (dnr C91/2482/FO).

I propositionen berörda förslag gäller ändringar i föreskrifter inom det område som enligt 8 kap. 18 § regeringsformen i princip skall granskas av lagrådet. Förslagen är emellertid av sådan beskaffenhet, att *lagrådets hörande skulle sakna betydelse*.

I det följande behandlas först frågan om höjning av maximiinsatserna i spel (avsnitt 2) och sedan frågan om värdet av vinst i bingospel (avsnitt 3).

Regeringens förslag: Maximiinsatsen höjs till 5 kr i automat-, roulette- och tärningsspel och till 50 kr i kortspel.
Förslaget genomförs genom ändringar i 8 – 10 §§ lotterilagen.

Lotteriutredningens förslag: Överensstämmer i huvudsak med vårt. Utredningen förutsätter att Lotterinämnden ser till att den berörda spelverksamheten blir föremål för en effektivare kontroll än hittills.

Skälen för regeringens förslag: Den nuvarande krontalsregleringen i fråga om maximiinsatsen i roulette-, tärnings- och kortspel har gällt sedan den 1 januari 1983. I automatspel har dock högsta insatsen varit oförändrad sedan början av 70-talet. I ljuset av den sedan dess fortgående penningvärdesförändringen framstår i dag storleken på de högst tillåtna insatserna som låga. Detta har medfört att det har blivit svårare att få lönsamhet i spelen. Spelformerna bör även i fortsättningen behålla sin förströelsekaraktär (jfr prop. 1981/82: 170 s. 68). Enligt regeringens mening kan dock maximiinsatserna höjas något utan att spelen förlorar denna karaktär.

Det är viktigt att kontrollen över spelverksamheten är effektiv. Regeringen har i sitt regleringsbrev för Lotterinämnden avseende budgetåret 1991/92 föreskrivit att nämnden under budgetperioden (1991/92 – 1993/94) skall stärka kontrollen av roulette- och kortspelsverksamheten. Nämnden har också nyligen infört nya rutiner för effektivare kontroll. De befogade kraven på en effektivare och bättre kontroll torde därmed vara tillgodosedda.

3 Värdet av vinst i bingospel

Regeringens förslag: En möjlighet öppnas för tillståndsmyndigheten att medge att värdet av en vinst i bingospel får överstiga ett basbelopp. Värdet av en vinst får dock inte i något fall överstiga tre basbelopp.

Denna dispensmöjlighet får användas bara när det finns särskilda skäl för det.

Förslaget genomförs genom en ändring i 12 § lotterilagen.

Lotteriutredningens förslag: Överensstämmer i huvudsak med vårt.

Skälen för regeringens förslag: Före den 1 juli 1991 fanns det ingen föreskrift i lag om högsta värdet av vinst i bingospel. I praktiken tilläts emellertid inte högre värde av vinst än ett halvt basbelopp (jfr prop. 1987/88: 141 s. 26).

Lotterinämnden har under senare år vid några tillfällen årligen medgivit att värdet av vinst i bingospel får uppgå till 100 000 kr. Dessa enstaka fall har gällt företrädesvis riksomfattande bingospel. Ett viktigt syfte i dessa

fall har varit att marknadsföra bingospel som spelform för att nå nya spelare.

Prop. 1991/92:156

I budgetpropositionen år 1991 (prop. 1990/91:100, bil. 15, s. 102) föreslogs att värdet av vinst i bingospel skulle få uppgå till högst ett basbelopp. Riksdagen (1990/91:KrU18, rskr. 213) tog vid sin behandling av förslaget initiativ till en ändring i 12 § lotterilagen. Ändringen, som trädde i kraft den 1 juli 1991, innebär att värdet av en vinst i bingospel inte i något fall får överskrida ett basbelopp. Genom lagändringen finns således inte längre någon möjlighet att ge tillstånd till bingospel med vinster som har högre värde än ett basbelopp.

Bingospel utgör en viktig inkomstkälla för de ideella föreningarna. En strävan är att underlätta för föreningslivet att i så stor utsträckning som möjligt självt finansiera sin verksamhet. Enligt regeringens mening bör det därför, liksom tidigare, vara möjligt att i vissa fall anordna sådana bingospel som syftar till att vidmakthålla och stimulera intresset för bingospel som spelform. Ett sådant sätt kan vara att anordna riksomfattande bingospel eller bingospel inom ett större område t.ex. i flera län eller i ett storstadsområde.

För att sådana större bingospel skall vara attraktiva och meningsfulla krävs i vissa fall att värdet av en vinst får vara högre än ett basbelopp. Det bör därför öppnas en möjlighet för tillståndsmyndigheten att medge att värdet av en vinst får överskrida ett basbelopp. Möjligheten att medge högre värde bör dock begränsas till högst tre basbelopp, vilket i princip motsvarar det högsta värde som tidigare har tillåtits. Vidare bör möjligheten att medge vinster med högre värde begränsas till sådana fall där det finns särskilda skäl. Med särskilda skäl avses därmed sådana fall som nyss har berörts, nämligen när det är fråga om bingospel av större omfattning som anordnas i syfte att stimulera och vidmakthålla intresset för de föreningsdrivna bingospelen.

Förslaget bör genomföras genom en ändring i 12 § tredje stycket lotterilagen.

4 Ikraftträdande; kostnader

Lagändringarna bör genomföras så snart som möjligt. De bör därför träda i kraft den 1 juli 1992.

Ändringarna förutses inte medföra några ökade kostnader för tillståndsmyndigheterna.

5 Upprättat lagförslag

I enlighet med vad vi nu har anfört har inom Civildepartementet upprättats förslag till lag om ändring i lotterilagen (1982:1011).

6 Ärendet till riksdagen

Prop. 1991/92:156

Regeringen föreslår att riksdagen antar förslaget till lag om ändring i lotterilagen (1982:1011).

Härigenom föreskrivs att 8 – 10 och 12 §§ lotterilagen (1982: 1011) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §

Automatspel av annan art än som avses i 7 § får anordnas efter tillstånd, under förutsättning

1. att spelet anordnas i samband med

a) offentlig nöjestillställning inom nöjespark eller liknande anläggning,
b) restaurangrörelse, om för rörelsen gäller tillstånd till servering av spritdrycker, vin eller starköl enligt lagen (1977:293) om handel med drycker eller om tillståndsmyndigheten annars anser det lämpligt att spelet anordnas i samband med restaurangrörelsen eller

c) bingospel som inte är eller kan jämföras med automatbingo och som anordnas med stöd av 11 §,

2. att värdet av spelarens insats uppgår till högst *en krona* per spel samt

2. att värdet av spelarens insats uppgår till högst *fem kronor* per spel, samt

3. att värdet av högsta vinsten uppgår till högst tjugo gånger insatsen.

Frågor om tillstånd prövas av länsstyrelsen i det län där spelet huvudsakligen skall bedrivas. Tillstånd meddelas för innehavaren av spellokalen eller den som har tillstånd till bingospel och skall avse viss tid.

9 §¹

Roulettspel och tärningsspel får anordnas efter tillstånd, under förutsättning

1. att spelet anordnas i samband med

a) offentlig nöjestillställning inom nöjespark eller liknande anläggning eller

b) restaurangrörelse, om för rörelsen gäller tillstånd till servering av spritdrycker, vin eller starköl enligt lagen (1977:293) om handel med drycker eller om tillståndsmyndigheten annars anser det lämpligt att spelet anordnas i samband med restaurangrörelsen,

2. att värdet av spelarens insats på varje särskild vinstmöjlighet uppgår till högst *två kronor* samt

2. att värdet av spelarens insats på varje särskild vinstmöjlighet uppgår till högst *fem kronor* samt

3. att värdet av högsta vinsten på varje särskild vinstmöjlighet uppgår till högst trettio gånger insatsen.

Frågor om tillstånd prövas av länsstyrelsen i det län där spelet huvudsakligen skall bedrivas. Då det gäller roulettspel på fartyg i internationell trafik skall dock frågor om tillstånd prövas av lotterinämnden. Tillstånd meddelas för innehavaren av spellokalen och skall avse viss tid.

¹ Senaste lydelse 1983: 1083.

10 §

Kortspel får anordnas efter tillstånd, under förutsättning

1. att spelet anordnas i sådant sammanhang som avses i 9 § första stycket 1,

2. att värdet av spelarens insats på varje särskild vinstmöjlighet uppgår till högst *tio* kronor samt

2. att värdet av spelarens insats på varje särskild vinstmöjlighet uppgår till högst *femtio* kronor, samt

3. att värdet av högsta vinsten på varje särskild vinstmöjlighet uppgår till högst en och en halv gång insatsen.

Frågor om tillstånd prövas av länsstyrelsen i det län där spelet huvudsakligen skall bedrivas. Tillstånd meddelas för innehavaren av spellokalen och skall avse viss tid.

12 §²

I egentliga lotterier som får anordnas med stöd av 11 § får

1. vinsterna inte utgöras av värdepapper,

2. vinsterna inte utgöras av pengar om lotteriet skall bedrivas i flera län,

3. vinst som utgörs av pengar uppgå till högst 500 kronor.

Om lotteriet får bedrivas inom flera län, får tillståndsmyndigheten dock medge att vinster utgörs av värdepapper.

I bingospel som får anordnas med stöd av 11 § får vinsterna inte utgöras av värdepapper. I sådant spel får värdet av vinst inte överstiga ett basbelopp enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring.

I bingospel som får anordnas med stöd av 11 § får vinsterna inte utgöras av värdepapper. I sådant spel får värdet av vinst inte överstiga ett basbelopp enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring. *Om det finns särskilda skäl för det, får tillståndsmyndigheten medge att värdet av en vinst får uppgå till högre belopp, dock högst tre basbelopp.*

Vid tillståndsprövning enligt 11 § skall särskild hänsyn tas till vilket behov av lotteriinkomster som sammanslutningen kan anses ha för sin verksamhet samt till det utrymme för lotterier som kan antas finnas på marknaden. Vid bedömningen av behovet av inkomster från bingospel skall hänsyn främst tas till omfattningen av ungdomsverksamheten i sammanslutningar vars ändamål naturligen kan förenas med ungdomsverksamhet. Om det inte finns särskilda skäl till annat, får tillstånd meddelas endast när det kan antas att lotteriet kommer att lämna sammanslutningen skälig avkastning.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1992.

² Senaste lydelse 1991: 239.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 12 mars 1992

Närvarande: statsministern Bildt, ordförande, och statsråden B. Westerberg, Friggebo, Johansson, Hörnlund, Olsson, Svensson, af Ugglas, Dinkelspiel, Thurdin, Hellsvik, Wibble, Björck, Davidson, Könberg, Odell, Lundgren, Unckel, P. Westerberg, Ask

Statsrådet Davidson anmäler *fråga om högre maximiinsatser i spel*.

Regeringen beslutar att genom propositionen lämna förslag till lag om ändring i lotterilagen (1982:1011) i enlighet med bilagan till detta protokoll.

Ur protokollet:
Maud Melin

Innehållsförteckning

Prop. 1991/92:156

Propositionens huvudsakliga innehåll	1
1 Ärendet och dess beredning	2
2 Maximiinsatser i spel	3
3 Värdet av vinst i bingospel	3
4 Ikraftträdande; kostnader	4
5 Upprättat lagförslag	4
6 Ärendet till riksdagen	5
Propositionens lagförslag	6
Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 12 mars 1992	8

